

In memoriam Nicolae Felecan (1941–2020)

Codruța Cozma, Roxana Pașca*

Facultatea de Litere, Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Centrul Universitar Nord, Str. Victoriei 76, 430122 Baia Mare, România

Profesorul univ. dr. Nicolae Felecan, unul dintre cei mai însemnați lingviști români, a lăsat în urmă tumultul acestei lumi și s-a alăturat celorlalte urașe personalități trecute deja pe tărîmul umbrelor, părăsindu-ne în acest sfîrșit de noiembrie.

Îndurerat de suferința sa din ultima lună și nutrind speranța că încercarea aceasta teribilă este doar o altă provocare căreia domnul profesor îi va face față cu succes, mediul academic bătîmărean a fost pus în fața unei realități dureroase: stingerea prematură a unei făclii care luminase în acest colț de țară generații de studenți și de elevi și care contribuise la formarea a numeroși filologi.

Născut în satul Caila (județul Bistrița-Năsăud) în 24 august 1941, Nicolae Felecan a urmat Facultatea de Limbi Romane, Clasice și Orientale din cadrul Universității din București, fiind îndrumat de mentori de excepție: G. Călinescu, Al. Graur, Iorgu Iordan, Tudor Vianu ș.a., care au devenit pentru dînsul un etalon al valorii și al acribiei profesionale.

Activitatea didactică desfășurată pe parcursul mai multor decenii, începînd din 1964, și-a susținut-o, în marea ei parte, în cadrul Universității de Nord. Au existat două perioade de întrerupere: între 1978 și 1979, cînd a predat ca lector de limba română la Universitatea din Aarhus, Danemarca, și apoi din 1984 pînă în 1993, cînd a fost profesor la Liceul Industrial nr. 9 din Baia Mare, instituție care, în urma eforturilor depuse de domnia sa, a devenit Liceul de Filologie „Mihai Eminescu”, și pe care a condus-o trei ani (după Revoluție), în calitate de director. Tot atunci, profesorul Nicolae Felecan a inițiat

Olimpiada Națională de Limba Latină (prima ediție fiind în 1988), elevii pe care i-a pregătit obținînd primele locuri pe țară și participînd la Concursul Internațional *Ciceronianum* (Aripino, Italia).

Domnul profesor a urcat treaptă cu treaptă în ierarhia universitară, fiind preparator (1964–1966), asistent (1966–1972), lector (1972–1984), conferențiar (1993–1999), profesor (începînd cu 1999). Spiritul organizatoric și capacitatea managerială au reprezentat o altă coordonată pregnantă a personalității sale, căci Nicolae Felecan a ocupat de-a lungul anilor și funcția de șef de catedră, decan și prorector. Și-a împlinit astfel o dorință de suflet: desprinderea Facultății de Litere din cea de Științe și dezvoltarea acesteia prin înființarea mai multor specializări, atît la nivel de licență, cît și de masterat și Școală doctorală.

Activitatea sa de cercetare este vastă, cuprinzînd studiul limbii cu aproape toate compartimentele ei: istoria limbii române, lexicologie, lexicografie, gramatică, semantică, dialectologie, ortografie, toponimie, antroponimie, etimologie, probleme de terminologie, jurnalism, romanistică. Membru al mai multor organizații științifice (Societatea de Științe Filologice din România, Societatea de Studii Clasice, Société de linguistique romane, Societatea Română de Dialectologie), a elaborat numeroase studii și articole publicate în reviste de prestigiu, ce îi dovedesc fiecare în parte și toate laolaltă capacitatea extraordinară de muncă, precum și diversitatea abordărilor, scrierile edificînd cu prisosință grija pentru acuratețea științifică și aspirația spre excelență.

*Adresă de corespondență: roxi.pasca@yahoo.com.

Valoarea tezei de doctorat *Sistemul lexico-semantic al termenilor ce denumesc părțile corpului uman în limba română*, elaborate sub îndrumarea prof. dr. doc. B. Kelemen, a fost validată de rapoartele unor referenți de excepție, printre care îl amintim pe acad. Al. Graur. Aceasta a fost ulterior publicată, adăugându-i-se cursuri universitare și alte cărți de incontestabilă ținută științifică: *Graiul, etnografia și folclorul zonei Chioar* (în colaborare cu mai mulți autori), Baia Mare, 1983 (lucrare premiată de Academia Română cu premiul „Timotei Cipariu”); *Paronimia în limba română*, Editura Gutinul, Baia Mare, 1993; *Probleme de vocabular și de exprimare corectă*, Editura Vox, București, 1999 (lucrare premiată de Uniunea Scriitorilor. Filiala Baia Mare, 2000); *Sintaxa limbii române. Teorie. Sistem. Construcție*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002 (lucrare premiată de Uniunea Scriitorilor. Filiala Baia Mare, 2003); *Vocabularul limbii române*, Editura Mega, Editura Presa universitară clujeană, Cluj-Napoca, 2004; *Între lingvistică și filologie*, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2011; *Lingvistică și filologie română*, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2020. Domnia sa a întocmit dicționare, ghiduri de studiu a limbii latine, culegeri de expresii și citate latinești adnotate. Toate lucrările menționate au fost utilizate de studenți și profesori, devenind jaloane incontestabile în organizarea activităților didactice, atât în mediul universitar, cât și în cel preuniversitar.

Deschiderea spre nou și ardoarea de a colabora cu numeroase personalități din domeniu, de a face schimb de idei s-au dovedit cu fiecare participare la conferințele naționale și internaționale la care a susținut comunicări. Doar a le contabiliza implică o muncă migăloasă, deci cu atât mai mult articolele în sine impresionează, demonstrând efortul și implicarea cercetătorului, care și-a susținut opiniile științifice la conferințe din: Olanda, Danemarca, Italia, Ungaria, Polonia, Belgia, Spania, Austria, Canada, Moldova.

Centrul de onomastică din cadrul universității din Baia Mare a avut în persoana lui Nicolae Felecan un cercetător autentic; articolele și studiile sale au vizat aspectele sociolingvistice ale onomasticii și s-au evidențiat prin precizia expunerii și acuratețea demersului științific. Dintre acestea vom aminti doar câteva: *Categoriile antroponimice: nume, supranume,*

poreclă, în *Onomasticon. Studii despre nume și numire* I, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2010, p. 81–120; *Considerații asupra oiconimelor Caila și Purcăreț* (coautor Oliviu Felecan), în *Studia linguistica et Philologica. Omagiu Profesorului Nicolae Sarmandu*, Editura Universității din București, 2011, p. 331–336; *The Dynamics of Forenames in the Anthroponymy of Baia Mare*, în *Name and Naming: Synchronic and Diachronic Perspectives*, Cambridge Scholars Publishing, 2012, p. 118–128; *Cultural and linguistic layers embedded in Romanian oikonyms derived from hagnonyms* (în colaborare cu Oliviu Felecan), în „Onoma”, 48/2013, p. 89–107; *Onomastica în spațiul actual*, în „Limba română”, XXIII (7–8), 2013; *Nicknames or Collective Bynames?*, în *Unconventional Anthroponyms: Formation Patterns and Discursive Function*, Cambridge Scholars Publishing, 2014, p. 122–132; *Straturi etimologice reflectate în hidronimia românească* (coautor Oliviu Felecan), în „Toponimia Română, Qaderns de filologia estudis lingüitics”, XX, 2015, p. 251–270; *Transylvanian Oikonyms between Sacred and Profane. Etymological Hypotheses and Onomasiological Framework*, în *Onomastics Between Sacred and Profane*, Vernon Press, 2019; *Toponymic Homonymies and Metonymies: Names of Rivers vs Names of Settlements* (coautor Oliviu Felecan), în „Onomastica. Anuari of the Societat d’Onomastica”, nr. 5/2019, p. 91–114 etc.

Prin cărțile care i-au fost dedicate, i-au fost recunoscute meritele și i s-a marcat importanța activității în domeniul lărgit al filologiei (*Confluente lingvistice și filologice*, coordonatori Oliviu Felecan, Daiana Felecan, Cluj-Napoca: Editura Mega, 2011; *Magistri et alumni, amore scribendi. Studia. In Honorem Professoris Nicolae Felecan*, coordonatori Oliviu Felecan, Daiana Felecan, Cluj-Napoca: Editura Mega, Editura Argonaut, 2016).

Toate realizările amintite sînt semne ale trecerii domnului profesor prin această lume, sînt pietre pentru templul fiecăruia dintre noi, foștii studenți, dar și mărturii ce ne vor aminti de acum înainte că omul care ne zîmbea cald și blînd din spatele ochelarilor, domnul profesor care putea să ne vorbească ore în șir despre un lexem sau despre o teorie și-a găsit liniștea mergînd să converseze cu îngerii despre tainele vocabularului și ale sintaxei, ca să-i ferească și pe ei de eroare...